



شناسه	مقررات و رویه اجرایی - دستور جلسه شماره ۳	تاریخ	۱۴۰۱/۰۶/۰۷
عنوان	بررسی نحوه اجرای حکم ماده ۵ قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی		
مرجع طرح موضوع	کمیسیون توسعه پایدار و محیط زیست اتاق ایران و اتحادیه صنایع بازیافت ایران		
شرح دستور	<p>طبق ماده ۵ قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی مصوب ۱۳۹۹ «به منظور کمک به اجرای دقیق فرآیند اصولی مدیریت پسماند، مالیات مستقیم کلیه فعالیتهای مرتبط با مدیریت اجرایی پسماند شامل تفکیک از مبدأ، جمع آوری، پردازش، بازیافت، تولید انرژی و دفع با نرخ صفر محاسبه می شود.»</p> <p>این حکم در بخشنامه مالیاتی شماره ۲۱۰/۹۹/۲۰ مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۴ سازمان امور مالیاتی کشور به ادارات کل امور مالیاتی کشور ابلاغ گردید؛ لیکن طی چند ماهی که از آغاز رسیدگی به صورتهای سال مالی منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۳۰ در ادارات کل مالیاتی سطح کشور می گذرد، اتحادیه صنایع بازیافت از شرکت های عضو خود و مودیان مشمول این ماده گزارشاتی دریافت نموده است که ممیزین مالیاتی به تفاسیر شخصی و بهانه های مختلفی از تمکین به این ماده و مبنا قرار دادن آن در فرآیند رسیدگی استنکاف نموده اند.</p> <p>این امر ناشی از آن است که ممیزین مالیاتی نسبت به حوزه صنعت بازیافت و زنجیره آن اطلاعات کافی ندارند و در نتیجه سبب شده است تا این ماده از نگاه فعالان اقتصادی به خوبی اجرا نشود و آنان نتوانند با وجود دریافت مجوز از نهادهای متولی و ارائه اسناد مثبت (صورتحساب های رسمی) ناظر به خرید و فروش مواد اولیه یا محصولات زنجیره مدیریت پسماند و همچنین ثبت این فعالیت ها در اظهارنامه های مالیاتی، از این مشوق مالیاتی استفاده نمایند.</p>		
ایرادات و مشکلات مطروحه	<p>در خصوص پیگیری اجرای حکم ماده ۵ قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی با درخواست اتحادیه بازیافت، دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی با سازمان امور مالیاتی مکاتبه نموده است و پاسخ سازمان به شرح ذیل است:</p> <div style="border: 1px solid orange; padding: 10px; margin: 10px 0;"> <p>۵- اجرای احکام مالیاتی قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیر دولتی</p> <p>مفاد قانون یاد شده طی بخشنامه شماره ۲۱۰/۹۹/۲۰ مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۴ به ادارات امور مالیاتی سراسر کشور ارسال شده است. لیکن چنانچه در خصوص عدم رعایت مقررات مزبور مصادیقی مطرح می باشد، مراتب را به انضمام اسناد و مدارک مربوطه اعلام شود تا پس از بررسی، اقدام لازم در خصوص رفع آن انجام پذیرد.</p> </div> <p>در خصوص مصادیق اعلامی و در ارتباط با پاسخ سازمان امور مالیاتی، رییس اتحادیه بازیافت در جلسه کارگروه تخصصی کمیته مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ اظهار داشت طبق گزارشات شرکت های عضو اتحادیه، تفاسیر و بهانه های ممیزین مالیاتی به صورت یکپارچه نمی باشد و اهم آن ها موارد ذیل می باشد: «این ماده فقط ناظر به مدیریت پسماندهای عادی است»، «این ماده فقط به معنای</p>		



دستور جلسه هشتاد و پنجمین نشست کمیته حمایت از کسب و کار
(موضوع بند (ب) ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور)

<p>معافیت عوامل شهرداری‌ها است»، «این ماده فقط مشمول کسانی است که از پسماند انرژی تولید می‌کنند»، «اجرای این ماده مستلزم ارائه تاییدیه از سازمان حفاظت محیط زیست استان یا شهرداری محل فعالیت است»، «این ماده فعالیت‌های اقتصادی سودده را شامل نمی‌شود».</p> <p>بنابراین از آنجا که حفظ و توسعه رقابت‌پذیری بخش عمده‌ای از صنایع پایین‌دستی کشور با رقبای صادراتی در گروهی اعمال یکسان معافیت‌های مالیاتی از طریق اجرای صحیح و بدون تنازل این ماده است؛ و بازخوردهای دریافت شده از سراسر کشور و وجود مصادیق مختلف حکایت از این دارد که با تکرار حکم قانون در بخشنامه ۲۱۰/۹۹/۲۰ و بدون ابلاغ دستورالعمل اجرایی، موضوع این حکم اجرا نمی‌شود، به نظر می‌رسد حفظ وضع موجود و مکانیزم دفع وقت به عنوان کم‌هزینه‌ترین مسیر ممکن در جهت جلوگیری از به اجرا درآمدن قانون در شرایط فعلی می‌باشد.</p>	
<p>موضوع در کارگروه تخصصی کمیته حمایت از کسب و کار مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ در اتاق ایران و با حضور نمایندگان از اتاق بازرگانی ایران، اتاق اصناف ایران، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، قوه قضائیه، وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان امور مالیاتی و اتحادیه صنایع بازیافت بررسی شد و اینگونه جمع‌بندی شد که پیش‌نویسی را تدوین کنند تا برای نهایی شدن در نشست اصلی کمیته مطرح شود. اهم نظرات حاضرین در جلسه به شرح ذیل است:</p> <p>احمد آخوندی نماینده سازمان امور مالیاتی: مراجع قانون‌گذاری در کشور متعدد است و بسیاری از قوانین و مقرراتی که تصویب می‌شوند برابر با علم سازمان امور مالیاتی نیستند و ابهاماتی برای ممیزین ایجاد می‌شود و برای جلوگیری از بروز ابهامات و اجرای نادقیق قانون، ضرورت دارد نمایندگان دستگاه‌های اجرایی و اتاق ایران همراهی مطلوبی با سازمان مالیاتی داشته باشند و حتی در صورت نیاز به طور مصداقی موارد را پیگیری کنند تا به دلیل تسلط نداشتن ممیزها و کارشناسان مالیاتی به انواع فعالیت‌های صنعتی، شاهد اجرای نادرست قانون نباشیم. در خصوص ماده ۵ قانون کمک به ساماندهی نیز ابهاماتی وجود دارد به طور مثال فرآیند غیر اصولی مدیریت پسماند چیست؟ اگر مصداقی که اتحادیه بازیافت اعلام می‌کند زیاد باشد، سازمان می‌تواند دستورالعمل تهیه کند و به ممیزین ابلاغ نماید ولی اگر تعداد معدودی از شرکت‌ها نتوانسته‌اند از این معافیت استفاده نمایند؛ به صورت مصداقی می‌توان آن را پیگیری و حل نمود. به طور مثال برای شرکتی که گفته شده است فعالیت سودده را مشمول نمی‌شود کاملاً تفسیر اشتباه ممیز است و باید بررسی شود. همچنین دفتر فنی می‌تواند اعلام نماید که آیا کسانی از این ماده استفاده کرده‌اند یا خیر؟</p> <p>حامد محمدی، نماینده وزارت صنعت: صنعت بازیافت یک متولی در کشور ندارد و ارگان‌های مختلفی در کشور مجوزهای مربوط به این صنعت را می‌دهند و بهم ریختگی در بحث جمع‌آوری و امور پسماند وجود دارد که البته مجوزهای این صنعت در هیات مقررات زدایی مطرح است که به زودی ساماندهی می‌شود. این موضوع در وزارت صنعت متمرکز نبوده است. در مورد فعالیت‌هایی که انجام می‌شود که براساس قانون باید نرخ مالیاتی آن‌ها صفر محاسبه شود، یک مبنا می‌تواند مجوزی که صادر می‌شود، قرار گیرد ولی طبق ضوابط قانونی شاید شرکت‌ها فعالیت‌های دیگری نیز انجام دهند و باید صورت حساب‌ها از طریق سازمان امور مالیاتی بررسی شود و مورد تایید قرار گیرد. قرار بوده است تا یک نهاد تنظیم‌گر در این حوزه تشکیل شود که می‌تواند این نقش</p>	<p>جمع‌بندی جلسه کارشناسی</p>



را به خوبی ایفا نماید. همچنین در سامانه جامع تجارت، صورت حساب‌های الکترونیکی وجود دارد و شاید بتوان از این ظرفیت هم در صورت تایید سازمان امور مالیاتی استفاده نمود تا تراکنش‌ها تایید شده و بعد به راحتی با نرخ صفر محاسبه صورت گیرد.

مذمومه گیلوانژاد، نماینده وزارت صنعت: بازیافت شامل جمع آوری، پردازش و تفکیک می‌شود ولی در حوزه پسماند عادی تمرکز وجود ندارد. پسماندهای عادی با شهرداری است یعنی مجوزها را شهرداری صادر می‌کند و وزارت صنعت ورود پیدا نمی‌کند. پسماندهای عادی شامل پسماندهایی می‌شوند که مردم تولید می‌کنند و در جایی که فعالیت صنعتی شروع می‌شود، وزارت صنعت مجوز می‌دهد. لذا باید کل حلقه‌ها و زنجیره دیده شود. در مورد بازیافت و پسماند قوانین و مقررات بسیار متناقض هستند و گسستگی وجود دارد و اگر قصد بر مشخص نمودن مصادیق باشد، باید از دستگاه‌های مختلف این مصادیق گرفته شود و وزارت صنعت فقط در حوزه بازیافت می‌باشد. حتی پسماندهای ویژه هم وجود دارند ولی این قانون شامل پسماندهای عادی می‌شود.

زینب شکری، نماینده وزارت صنعت: قانون کمک به ساماندهی پسماندها اجرایی نمی‌شود و جامعیت لازم را نیز ندارد. قانون دیگری تحت عنوان مدیریت پسماند وجود دارد و در آن قانون پسماند را جداگانه تعریف کرده است و ۵ زیرگروه پسماند عادی، ویژه پزشکی، ناشی از کشاورزی و صنعتی و معدنی تعریف شده است که برای هر کدام نهاد جداگانه ای را متولی قرار داده است. در مورد پسماندهای عادی متولی وزارت کشور و شهرداری‌ها هستند، لذا می‌توان در قانون کمک به پسماندها هم از عبارات و تعریف‌های این قانون مدیریت پسماند استفاده نمود. و مشکل بزرگ در قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی نیز در تعاریف می‌باشد که جهت جلوگیری از اظهارنظرهای سلیقه ای می‌توان از تعاریف قانون مدیریت پسماند در دستورالعمل استفاده کرد.

فرهاد بیات، نماینده معاونت حقوقی ریاست جمهوری: اصل اعتراض این است که یکسری قیودی به این ماده اضافه شده است. یعنی از نظر بخش خصوصی این ماده مطلق است. همه موارد باید به صورت مصداقی مطرح شود و در بعضی موارد ممکن است که از نظر سازمان امور مالیاتی مورد پذیرش باشد به طور مثال سازمان در مورد اینکه فعالیت سودده باشد پذیرفته است که ممیز اشتباه کرده است. بخشنامه یا دستورالعمل باید به نحوی تهیه شود که قیودی که ممیزان به صراحت در رسیدگی اشتباه می‌کنند صراحتاً مرتفع گردد. دستورالعمل پیشنهادی در جلسه کارگروه موارد ابهام را مرتفع نمی‌کند.

اسکندری، نماینده قوه قضائیه: تفکیک مجوزها مزیتی ندارد و در ماده ۵ هر ۶ مورد فعالیت را مشمول ماده دانسته تا معافیت با نرخ صفر باشد. همچنین تعیین متولی نیز مزیتی ندارد زیرا اینکه مجوز از چه نهادی گرفته شده باشد موثر نیست. لازم به ذکر است که براساس عنوان قانون که عبارت است از کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی، لذا در مورد پسماندهای عادی صحبت می‌شود و فقط باید در حد یک دستورالعمل مصادیق مشخص شوند.

سیمایی صراف، مشاور دبیرخانه کمیته: قوانین یک موضوع دارند و یک حکم و مشکل سازمان امور مالیاتی بیشتر سر موضوع شناسایی می‌باشد که باید فکری در این خصوص کرد و آموزش‌هایی داد و همچنین می‌توان با دفتر فنی مکاتبه نمود و اگر دفتر فنی در مورد یکی از مصادیق موافق نبود که تفاسیر ممیزان اشتباه است می‌توان ابطال آن را از دیوان خواست و یک رویه قضایی در این خصوص ایجاد کرد.



<p>فر شید شکرخدایی، رییس کمیسیون توسعه پایدار اتاق ایران: تمکین از قوانین لازمه گسترش تعاملات و روابط بین ارکان مختلف کشور می باشد و بی توجهی به قانون از سوی دولت مجوزی برای اجرایی نشدن قانون توسط سایر نهادها و بخش خصوصی است.</p> <p>توحید صدر نژاد، رییس اتحادیه بازیافت: بحث مجوزها در هیات مقررات زدایی مطرح است و در بخش های صنعتی، تکلیف روشن شده است و متولی وزارت صنعت می باشد و بقیه موارد در جلسات هفته آتی هیات مشخص خواهند شد، لذا اگر فعالیت بخواهد اصولی انجام شود یعنی هر آنچه که روی درگاه ملی مجوزهای وزارت اموراتصادی و دارایی بازگذاری شود، اصولی است و غیر از آن غیراصولی تلقی می گردد و برای همه لازم الاتباع می باشد. براساس روح قانون و آنچه در کمیسیون مجلس اتفاق افتاده است، این ماده تمامی پسماندها را شامل می شود.</p>	
<p>دبیرخانه کمیته پس از جلسه کارگروه طی نامه شماره ۲۷/۴۶۳۳/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۲ در ارتباط با اخذ میزان و آمار دقیق از اجرای حکم ماده ۵ قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی از دفتر فنی سازمان امور مالیاتی استعلام نموده است.</p>	<p>اقدامات دبیرخانه</p>
<p>جهت جلوگیری از تفا سیر سلیقه ای ممیزین مالیاتی، دستورالعمل پیشنهادی اتحادیه بازیافت به تصویر پیوست در کمیته ای با حضور وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت کشور، سازمان حفاظت محیط زیست، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، سازمان امور مالیاتی، اتحادیه بازیافت، کمیسیون توسعه پایدار اتاق ایران مورد بررسی و تأیید قرار گیرد و سپس توسط سازمان امور مالیاتی به ادارات مالیاتی ابلاغ گردد.</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>۱. نامه شماره ۰۰۱۲۰۰۹ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۰۸ اتحادیه بازیافت خطاب به دبیرخانه کمیته حمایت از کسب و کار و شورای گفت و گو ۲. نامه شماره ۲۰۰/۶۳۹۷/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۴ سازمان امور مالیاتی در پاسخ به استعلام شورای گفت و گو دولت و بخش خصوصی ۳. نامه شماره ۵۰/۲/۵۶۸۴/د مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۴ کمیسیون توسعه پایدار اتاق بازرگانی ایران ۴. نامه شماره ۲۷/۴۶۳۳/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۲ در ارتباط با اخذ میزان و آمار دقیق از اجرای حکم ماده ۵ قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی به دفتر فنی سازمان امور مالیاتی</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>



پیوست شماره (۱)

آیین نامه/دستورالعمل اجرای ماده ۵ قانون

«کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیردولتی»

در اجرای ماده ۵ قانون کمک به ساماندهی پسماندها با مشارکت بخش غیردولتی (موضوع بخشنامه مالیاتی شماره ۲۱۰/۹۹/۲۰ مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۴) دستورالعمل زیر ابلاغ می گردد:

ماده ۱- تعاریف

معنی واژه‌ها و اصطلاحات به کار رفته در این دستورالعمل به شرح زیر است:

۱-۱- قانون: قانون کمک به ساماندهی مدیریت پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیر دولتی.

۱-۲- پسماند: موضوع بند ب از ماده ۲ قانون مدیریت پسماند.

۱-۳- مشمول معافیت: شخص حقوقی و حقیقی دارای مجوز کسب و کارهای تفکیک از مبدأ، جمع‌آوری، پردازش، بازیافت، تولید انرژی و دفع مصوب هیئت مقررات‌زدایی و بهبود محیط کسب و کار مندرج بر درگاه ملی مجوزهای کشور.

۱-۴- اظهارنامه: اظهارنامه صورت وضعیت مالی و حساب سود و زیان موضوع ماده ۱۱۰ قانون مالیات‌های مستقیم

ماده ۲- محدوده شمول

به جز ماده ۱ قانون که به پسماند پسماند عادی اختصاص دارد، احکام سایر مواد از جمله ماده ۵ (موضوع این دستورالعمل)، انواع پسماند را شامل می گردد.

ماده ۳- روش اجرا

مودیان مشمول معافیت، باید:

۳-۱- درآمدهای مشمول ماده ۵ قانون را در ردیف سایر معافیت‌های جدول ۱۷ (درآمدهای معاف/نرخ صفر مالیات-کسر از درآمدها) اظهارنامه زیر عنوان «بخشنامه مالیاتی ۲۱۰/۹۹/۲۰» ثبت نمایند.

۳-۲- هنگام فرآیند رسیدگی مالیاتی، حداقل یک عنوان از مجوزهای موضوع بند ۱-۳ را به ممیزین مالیاتی ارایه نمایند.

ماده ۴- مبنای رسیدگی

اسناد مثبتبه (صورتحساب‌های رسمی) ناظر به خرید و فروش مواد اولیه یا محصولات زنجیره مدیریت پسماند و بازیافت، ملاک رسیدگی به معافیت مودیان می باشد.